

5

ІНСТРУМЕНТИ ТА МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ БІЗНЕС-СТРУКТУР В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

Л. Ю. Гордєєва-Герасимова

О. В. Базик

ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-СТРУКТУРАМИ

Стрімкий розвиток інформаційних технологій став каталізатором значних перетворень в усіх сферах суспільного життя, зокрема в бізнесі. Вільний доступ до великих обсягів інформації та удосконалення комп'ютерних систем: все це сприяло стрімкому розвитку суспільства та запуску процесу діджиталізації (digitalization).

Наразі не можливо бути успішним в бізнесі, якщо не використовувати новітні інформаційні технології (ІТ), не застосовувати digitalization. З початку ХХІ століття багато компаній, які були відомими у списку Fortune Global 500 не існують. Вони або збанкрутували, або їх поглинули більш успішні компанії. Вважається, що ці компанії не змогли встояти через те, що не врахували необхідність активного використання цифрових інформаційних технологій. Наразі саме застосування новітніх інформаційних технологій дає значну перевагу у бізнесі.

Дослідимо, що означає термін digitalization і як вона впливає на розвиток сучасного бізнесу. За визначенням Gartner, «діджиталізація – це використання цифрових технологій для зміни бізнес-моделі та створення нових можливостей для отримання прибутку» [9].

Innolytics дає наступне трактування: «Діджиталізація – це загальний термін цифрової трансформації суспільства та економіки. Він описує перехід від індустріальної епохи, що характеризується аналоговими технологіями, до епохи знань і творчості, що характеризується цифровими технологіями та цифровими бізнес-інноваціями» [9].

Отже, як зрозуміло, під «діджиталізацією (ціфровізацією) розуміють не тільки виключно впровадження електронного документообігу замість паперового або ведення сторінки бренду в соціальних мережах. Цей процес набагато складніший і стосується в першу чергу удосконалення бізнес-процесів компанії і, як наслідок, створення, збереження та обробку великих цифрових баз даних, формування нових каналів співпраці з клієнтами, удосконалення запропонованого продукту. За рахунок впровадження процесу діджиталізації здійснюється автоматизація усіх процесів в компанії» [9].

Це означає не лише цифрову трансформацію бізнесу, але й «трансформацію свідомості» власників бізнесу. Вони повинні розуміти, що для того, щоб бути успішними в бізнесі, потрібне принципове перетворення стратегії управління ним і, як результат, впровадження сучасних цифрових інноваційних технологій, що буде сприяти поставленій меті.

У прямому перекладі діджиталізація – це оцифрування, а саме перетворення інформації з аналогового формату в цифровий, і передбачає автоматизацію усіх процесів, які відбуваються в компанії, на підприємстві, організації. Але, діджиталізація на сьогодні вимагає принципової трансформації бізнес-структури за підтримки керівництва та власників.

Діджиталізація змушує компанії зосереджувати свої дії на розвитку цифрових інновацій, щоб досягти успіху в цифрових змінах. Типовими сферами діяльності є:

1. Створення інноваційної культури, яка сприяє розвитку цифрових процесів і процедур, а також робить можливим розвиток цифрових послуг і цифрових бізнес-моделей.

2. Розробка стратегій цифрових інновацій , тобто плану дій компанії щодо цифровізації.

3. Навчання співробітників, щоб підготувати їх до викликів цифрової ери та дати їм змогу брати участь у цифрових змінах.

4. Приведення маркетингової та торгової діяльності компанії до діджиталізації. Компанії мають вирішити таке питання: як ми хочемо охопити наших клієнтів завтра? Яку роль відіграють такі тренди, як контент-маркетинг і автоматизація продажів? Як ми задовольняємо дедалі більш індивідуальні потреби наших клієнтів?

5. Розвиток цифрових процедур і процесів. Попрощатися з паперовими файлами шляхом впровадження автоматизації процесів і процедур в компанії, деякі з яких повинні бути радикально переосмислені в результаті цифровізації.

Відзначимо, що цифровізація передбачає процес безперервних змін та адаптації. Сьогодні клієнтів важко чимось здивувати. В часи, коли існує швидкісний інтернет, вони стають більш проінформованими щодо позицій різних товарів та послуг, ніж були раніше. Як наслідок – набагато вибагливими, адже існує багато схожих пропозицій, серед яких вони повинні зробити вибір. Отже, застосування інноваційних технологій як при створенні самого продукту, так і при взаємовідносинах з клієнтами при його просуванні, дає можливість бізнесу бути більш конкурентним.

Робота з даними, які безперервно створюються у компанії в результаті її безпосередньої діяльності або роботі з клієнтами. На основі аналізу отриманих даних можна розробити нові послуги та бізнес-моделі.

Ще один елемент діджиталізації, який надає вагомі переваги бізнесу – це застосування хмарних технологій.

«Хмарні технології (Cloud Technology) – це технології надання комп'ютерних ресурсів як онлайн-послуги через Інтернет. Користувачі можуть отримувати доступ до обчислювальних потужностей, зберігання даних і програмного забезпечення без необхідності купувати та обслуговувати власну інфраструктуру» [11].

Однією з найважливіших переваг використання хмарних технологій є те, що користувачеві не потрібно купувати, налаштовувати та підтримувати власне серверне обладнання та програмне забезпечення. Все це надається хмарним провайдером, який пропонує відповідні послуги. Ще однією додатковою перевагою використання хмарних технологій в наш час – ІТ системи розташовані в захищених віддалених дата-центрах. Отже, і працювати з обладнанням можна віддалено, з будь якого куточка земної кулі, головне – наявність інтернету та можливість приєднатися до нього. Це набуло великого значення під час розповсюдження пандемії, спричиненою вірусом COVID-19. Для нашої країни це вкрай актуально і зараз, під час воєнного вторгнення країни-агресора.

За допомогою «хмари» можна ефективно застосовувати новітні технології, і при цьому досягти швидкого ефекту. Дослідження підтверджують, що компанії, які почали використовувати хмарні сервіси, на 20-40% швидше можуть просувати на ринок новий продукт. Крім того, хмарні технології допомагають покращити клієнтський сервіс. За допомогою хмарних технологій можна оперативно отримати результати роботи вимірювальних та аналітичних інструментів. На підставі здобутих даних можна приймати виважені та розумні рішення щодо взаємодії з клієнтами.

Застосування хмарних технологій сприяє значному підвищенню продуктивності, тому що при цьому використовуються найсучасніше обладнання та програмне забезпечення. Крім того, використання Big Data та аналітики, штучного інтелекту та машинного навчання значно підвищують ефективність використання хмарних технологій.

Також використання хмарних технологій допомагає значно знизити витрати на купівлю та експлуатацію сучасного ІТ обладнання. Компанії сплачують тільки за ті ресурси, які вони використовують для власних потреб. За допомогою інтернет речей компанія може мати інформацію про наявність та використання ресурсів практично в режимі реального часу, що дає змогу простежити, як вони використовуються та оптимізувати ці процеси.

Цифрова присутність для будь якого бізнесу означає необхідність ефективно використовувати можливості мережі інтернет. За допомогою ресурсів мережі можна залучати більше клієнтів, частіше нагадувати про пропозиції бізнесу, що буде робити його більш упізнаний. При цьому необхідно, щоб більшість маркетингових заходів здійснювались через засоби інтернет, отже діджитал повинен бути безпосередньо впроваджений в загальну маркетингову стратегію.

Як ми розуміємо, сучасні клієнти дуже вибагливі. Тому бізнес-структурам необхідно розробляти такі рекламні заходи, які б дозволили ефективно співпрацювати з клієнтами. Цього можна досягнути створюючи персональні профілі клієнтів за допомогою аналітики даних та штучного інтелекту. Чат-боти допомагають бути на зв'язку з клієнтами в будь-який час. Наразі дуже ефективним є співпраця через соціальні мережі, які сьогодні використовує все більше і більше споживачів. В результаті дослідження вподобань певних клієнтів можна використовувати тергетовану (персоналізовану) рекламу.

За допомогою діджитал бізнес-структури можуть набагато швидше реагувати на зміни ринкового середовища. ІТ компанії пропонують програмні продукти з управління бізнесом, які мають вбудовані можливості з гнучкості та масштабованості. Застосування таких програм дозволяє швидко реагувати на зміну зовнішнього середовища та пропонувати нові рішення з бізнес-стратегії.

XXI сторіччя – це сторіччя формування та використання Big Data. Цифрові інструменти дозволяють використовувати можливості аналітики Big Data для дослідження нових ринкових можливостей, та визначення потенційних сегментів ринку збуту продукту. Це дозволяє, як ми розуміємо, освоїти нові ринку та знайти нових клієнтів, що сприяє підвищенню ефективності бізнесу, збільшенню прибутку.

Як було визначено раніше, можливості використання хмарних сервісів значно підвищують ефективність бізнесу за рахунок зменшення витрат на купівлю та підтримку власної сучасної ІТ-інфраструктури для зберігання даних та управляти нею. Використання хмарного сховища забезпечує надійне збереження

даних та усього Software (програмне забезпечення) від зовнішнього втручання, фізичного пошкодження та впливу інших небезпечних факторів. За необхідністю можна замовляти у провайдера додаткове програмне забезпечення, що не буде значно впливати на загальну вартість таких послуг.

В порівнянні з традиційними серверами та персональними комп'ютерами, в хмарних сховищах можна розмістити набагато більший обсяг інформації та збільшувати його за необхідністю.

Існує декілька моделей надання хмарного сервісу, які можуть обрати користувачі, виходячи з власних потреб [11]:

1. IaaS (Infrastructure as a Service – Інфраструктура як Послуга) – послуга з надання ІТ-ресурсу в оренду, як віртуальний ресурс. В такому варіанті користувач самостійно встановлює операційну систему та необхідні додатки, а також інше необхідне програмне забезпечення. По суті – сам є розробником та конструктором власного інформаційного профілю.

2. PaaS (Platform as a Service – Платформа як Послуга) – означає, що клієнтові надається повноцінна віртуальна платформа, яка має в складі різні інструменти та сервіси. В цьому варіанті провайдер надає користувачеві необхідні інструменти, а саме операційну систему, додатки та інше необхідне програмне забезпечення. Далі клієнт поєднує інструменти самостійно, тобто виступає як конструктор.

3. SaaS (Software as a Service – Програмне забезпечення як Послуга) – повністю налаштована операційна система, яка вміщує необхідні клієнту продукти за допомогою мережі інтернет. Такий варіант особливий тим, що провайдер повністю, виходячи з замовлення клієнта, будує усю ІТ-інфраструктуру: операційну систему, додатки та інше програмне забезпечення. Клієнт орендує весь комплекс послуг.

Отже, як ми бачимо, послуги надаються в залежності від вподобань користувача: від формування Software повністю користувачем до повного формування Software для користувача.

Дослідимо, які переваги має використання хмарних технологій в процесі digitalization для бізнесу:

1. Зниження витрат. Як було вже визначено, використання ресурсів хмарних сервісів звільняє від необхідності купувати дорогі обладнання, що приводить до значної економії фінансових ресурсів. Звільнені фінансові ресурси доцільно справувати на розвиток бізнесу, залучення нових клієнтів, освоєння нових ринкових сегментів.

2. Побудова віддаленої роботи. Для того, щоб використовувати хмарні продукти достатньо мати термінал та гарний інтернет. Тобто співробітники можуть працювати з різних куточків не тільки міста, країни, а також і світу. Хмарні технології надають багато можливостей працювати над одним документом, проектом разом дистанційно.

3. Створення резервних копій. Застосування хмарних сервісів передбачає впровадження рішень як необхідного резервного копіювання, так і відновлення після аварій. Провайдер забезпечує максимальний захист інформації в результаті аварійних ситуацій, впроваджує заходи щодо попередження їх.

4. Гнучкість ІТ-інфраструктури. Виходячи з того, що бізнес функціонує в мінливих умовах, в певний час може відбуватися необхідність в збільшенні ресурсів. Хмарні сервіси дозволяють за необхідністю збільшувати або зменшувати обсяг ресурсів ІТ-інфраструктури.

ІТ сфер безперервно завивається і як наслідок, останнім часом, поряд з вже традиційними хмарними технологіями виникають мультихмарні рішення, які все більше використовуються бізнесом.

IoT (Internet of Things) або Інтернет речей – це система фізичних об'єктів (речей), які формують та передають велику кількість даних на інші пристрої, в хмарні сервіси. IoT використовують в різних галузях економіки [11].

Ще оди сучасний тренд – це використання безсерверних обчислень. Такий варіант надання хмарних послуг виключає використання фізичного серверу, який потрібно обслуговувати.

Artificial Intelligence (штучний інтелект, AI) – «це напрямок в інформатиці та інформаційних технологіях, завданням якого є відтворення за допомогою обчислювальних систем та інших штучних пристроїв розумних міркувань і дій» [1].

Бізнес все більше використовує можливості AI для аналізу Big Data, які формуються та керуються за допомогою хмарних технологій. В результаті аналізу даних artificial intelligence можна визначити такі закономірності та дослідити тенденції, які іншими інструментами виявити не має можливості.

Розглянемо ці можливості більш детально.

Значною перевагою AI є його здатність використовувати для аналізу великі масиви даних з метою визначення тенденцій певних показників, дослідження прихованих закономірностей. Це може бути, наприклад, прогноз можливих тенденцій ринку, а також пропозиції щодо адаптації до них. Бізнесмени можуть використовувати AI для виявлення тенденцій споживчого попиту, за допомогою яких можна орієнтуватися на пропозиції популярних продуктів.

Також ефективне використання AI для підвищення рівня безпеки та визначення та оптимізації ризиків, що проявляється в ідентифікації та управлінні можливими загрозами. Завдяки можливості аналізу Big Data відстежується несприятлива активність по відношенню до бізнесу, що допомагає попередити кібератаки та зараження шкідливими вірусами.

Artificial Intelligence використовується для автоматизації господарських процесів на підприємстві. При цьому автоматизується документообіг, процес постачання та розподілу ресурсів, реалізації продукції. Це допомагає пришвидшити виконання операцій, підвищити їх точність та надійність, зменшити витрати на їх здійснення, оптимізувати людський фактор.

Саме використання штучного інтелекту допомагає ефективно співпрацювати з клієнтами за допомогою створених чат-ботів та віртуальних асистентів, які призначені для оперативної обробки запитів, надання детальних та швидких відповідей на запитання. Таке використання AI надає можливість, підвищити якість обслуговування клієнтів, а також вивільнити частину працівників служби підтримки для виконання інших доручень. Крім того, штучний інтелект доцільно використовувати для спостереження та здійснення аналізу відгуків від покупців про рівень задоволеності та якість продукції. На підставі цих даних виробники

та продавці можуть визначити, що потрібно удосконалити в продукції та послугах для підвищення попиту на них.

Сучасний тренд digitalization – це аналітика Big Data (великих даних), результати якої використовуються для прийняття ефективних управлінських рішень. Як ми розуміємо, зараз суспільство загалом, і бізнес зокрема генерує величезний обсяг інформації. Потрібно застосування спеціальних аналітичних інструментів та алгоритмів обробки даних для пошуку та виявлення необхідної інформації. За допомогою отриманих даних можна дослідити бізнес процеси та тенденції зовнішнього бізнес-середовища. Це стосується визначення коливань попиту на певні види продукції та послуг, прояву тенденції ринкових змін, оптимізації різноманітних операцій в бізнесі, які стосуються постачання, логістики, внутрішніх процесів. Аналіз Big Data дає можливість сформулювати та удосконалити маркетингові стратегії, спираючись на дослідження вподобань клієнтів, взаємодії їх з товарами та послугами.

Також аналіз великих даних сприяє удосконаленню внутрішніх процесів, оптимізацію прийняття управлінських рішень в процесах формування та розподілу запасів та логістичних зав'язків. Це сприяє зниженню операційних витрат та удосконаленню обслуговування клієнтів.

Ефективно працює система управління відносинами з клієнтами (CRM). «Визначимо, що головне завдання CRM-систем – це збільшення ефективності бізнес-процесів, які спрямовані на залучення та утримання клієнтів (в маркетингу, продажах, сервісі і обслуговуванні). Сучасна CRM направлена на вивчення ринку і конкретних потреб клієнтів. На основі цих знань розробляються нові товари або послуги і таким чином компанія досягає поставлених цілей і покращує свій фінансовий показник» [3].

CRM-систем дозволяють дослідити історію покупок клієнтів, їх відгуки на товари. Це допомагає створити персоналізовані пропозиції, з урахування вподобань кожного клієнта, що підвищує якість обслуговування та сприяє залученню нових клієнтів. Крім того, CRM-систем поєднують в собі елементи HR-менеджменту, дозволяючи з'ясувати, який рівень продаж у кожного

менеджера, дослідити наповненість та плинність клієнтської бази, загальний дохід від обслуговування клієнтів; елементи маркетингу – дозволяючи пропонувати кожному клієнту унікальний набір пропозицій; елементи управлінського обліку ресурсів – дозволяючи відстежувати наявність та обсяг реалізованих товарів, послуг, визначити залишки, планувати оптимальний розмір поставок ресурсів.

Наступний актуальний digitalization-тренд – електронна торгівля (E-Commerce). У сфері роздрібною торгівлі широкого розвитку набула електронна комерція. E-Commerce дозволяє здійснювати торгові операції з клієнтами, які знаходяться в різних частинах країни, світу, формуючи глобальну клієнтську базу. Виходячи з того, що інтернет-магазини можуть торгувати з клієнтами по всьому світу, це сприяє поширенню риків, при цьому підвищуються обсяги продажів. E-Commerce також дуже корисна і для покупців, вони мають можливість порівняти товари, ознайомитись з відгуками на них, купувати товари в будь-який час і з будь-якого місця. Це – по-перше, збільшує задоволеність клієнтів, по-друге, підтримує лояльність до бренду.

Також в умовах провадження електронної комерції зручно застосовувати аналітику Big Data для збору і аналізу інформації про вподобання покупців на власних сервісах, що дає змогу удосконалювати маркетинг та пропонувати персональні умови.

Велике значення digitalization набуває для планування та здійснення ефективних маркетингових заходів. Використовуючи данні, які отримані з дослідження соціальних мереж, результату взаємодії CRM-систем, веб-аналітики, можна більш ґрунтовно визначити інтереси споживачів та їх вподобання. Маркетинг використовує нові джерела інформації, а саме діджитал канали, мобільні додатки та он-лайн сервіси, які відкривають широкі можливості для пошуку та залучення клієнтів. Такі застосунки дають можливість здійснювати активний та результативний діалог з клієнтами, мати оперативний зворотній зв'язок, адаптувати власні стратегії, виходячи зі змін у поведінці споживачів.

Використання автоматизованих систем, у тому числі і CRM, дозволяють реалізовувати широкий спектр задач, починаючи з поділу клієнтської бази на

сегменти, закінчуючи визначенням ефективності проведеної рекламної компанії. Це сприяє більш ефективному розподілу ресурсів, дозволяє визначити стратегічні цілі маркетингу, покращити ефективність заходів, збільшити рівень заохочування клієнтів.

Новітні ІТ технології пропонують бізнес-аналітикам дієві інструменти для детального дослідження інформації та визначення основних напрямів розвитку досліджуємих показників. Впровадження таких інструментів дозволяє формувати та зберігати інформацію про усі операції, які відбулися в компанії, а також трансформувати її в нові знання. Це допомагає приймати зважені рішення на підставі аналізу та інтерпретації даних. Таким потужними інструментами можуть бути наступні програмні продукти:

1. «Tableau, який дозволяє бізнес-аналітикам візуалізувати дані та створювати інтерактивні звіти та інформаційні панелі.

2. Microsoft Power BI як інструмент для створення динамічних звітів та інфографіки. Їх функціональні можливості дозволяють проводити глибокий аналіз даних, інтегрувати дані з різних джерел, виявляти тенденції та закономірності, що допомагає приймати обґрунтовані управлінські рішення» [5].

Також завдяки ІТ технологіям було впроваджено автоматизацію процесів збору та аналізу даних, наслідком чого стала мінімізація помилок і створення більш точного та детального аналітичного звіту. Бізнес-структури можуть застосовувати Machine learning algorithms (алгоритм машинного навчання) для визначення майбутніх тенденцій, ґрунтуючись на отриманих дані.

Діджиталізація бізнес-аналітики впливає на підвищення ефективності бізнес-процесів. Проведення аналізу даних надає можливість визначити факт здійснення неефективних операцій, при цьому компанії можуть підвищити ефективність діяльності та заощаджувати ресурси. «Програма BPMN (Business Process Model and Notation) дозволяє компаніям моделювати та оптимізувати бізнес-процеси. Він надає інструменти візуалізації, аналізу та автоматизації бізнес-процесів, що сприяє підвищенню ефективності та зниженню витрат» [5].

ІТ розробки адаптуються під потреби різних галузей і дозволяють суттєво підвищити ефективність бізнесу. «За дослідженнями Асоціації ІТ Ukraine, проведених у жовтні-листопаді 2022 року, 21,7% підприємств мають штатних ІТ-фахівців, а ще 14,6% підприємств залучають позаштатні ресурси для виконання функцій ІКТ (інформаційно-комунікаційних технологій)» [12].

Отже, визначимо, як діджиталізація впливає на розвиток різних галузей економіки в Україні.

У сфері сільськогосподарського виробництва широко використовуються передові технології точного землеробства, що сприяють збільшенню продуктивності сільського господарства на 20-30%. Саме технології, а не земля стає основним ресурсом для підвищення віддачі виробництва [12].

В промисловості активно вступає в свої права ера четвертої промислової революції, або Industry 4.0, яка характеризується повністю автоматизованим управлінням виробництвом та іншими процесами на підприємстві з застосуванням технології «реального часу». Технологія Industry 4.0 основана на використанні передових розробок штучного інтелекту, що значно підвищують рівень автоматизації у промисловому виробництві. Вона включає в себе мережі комп'ютерних систем та серверів, які допомагають взаємодіяти фізичним об'єктам за допомогою спеціальних датчиків та які використовують технологію Big Data для обробки та аналізу великих обсягів даних, що у подальшому дозволяє прогнозувати всі виробничі процеси. Отже, Industry 4.0 ґрунтується на штучному інтелекті, інтернеті речей та аналізі великих обсягів даних [12].

У фінансовій сфері широко використовується прикладний програмний інтерфейс (Application Programming Interface, API), щоб оперативно отримувати інформацію щодо рівня та змін різноманітних фінансових показників. Також використовується штучний інтелект для розробки продуктів з онлайн-кредитування, страхування та інших фінансових послуг; блокчейн – спеціальний децентралізований реєстр, який допомагає ідентифікувати клієнтів та їх транзакції, і який, як правило, використовується для операцій з криптовалютами [12].

В торгівлі ІТ використовується для створення та ефективної роботи інтернет-магазинів, а також е-commerce, ринок якої у довоєнний період з 2016 по 2021 роки за обсягами товарообігу підвищилася майже у 2.9 рази, з 1,5 до 4,4 млрд. грн. Частка е-commerce у роздрібній торгівлі становила майже 10%. Технології віртуальної реальності (VR), доповненої реальності (AR), змішаної реальності (MR) дозволяють клієнтові візуалізувати товар відповідно до його призначення, наприклад, одягнути у будь-яку річ віртуальний аватар, перглянути цифровий проект будинку тощо. Технології Big Data дають можливість проаналізувати та виявити тенденції попиту та реалізації. Технології роботизації сприяють оптимізації усіх процесів, зменшенню витрат, підвищенню ефективності діяльності.

Використання ІТ в оборонній галузі сприяє розвитку багатьох новітніх розробок. Від найвідомішими – це розробка різноманітних дронів, які використовуються в багатьох сферах воєнної галузі до засобів тактичної медицини. MilTech, або високотехнічна спеціалізація бізнесу на розробці та виробництві озброєння, використовує сучасні інформаційні технології у сфері робототехніки, наприклад, виробництво та застосування різних видів дронів, призначених для потреб Збройних сил України; розробка та впровадження програмного забезпечення для сучасних видів озброєння, які потребують збору та обробки даних, в умовах реального часу, для прийняття оперативних рішень; технології віртуальної реальності (VR), доповненої реальності (AR) забезпеченню роботи симуляторів різного виду озброєння для навчання наших військових, або збільшення рівня їх майстерності. Такі симулятори дозволяють опанувати різні види найсучаснішого озброєння як вітчизняного, так і закордонного виробництва.

Воєнний стан в нашій країні вимагає від бізнесу активного використання інформаційних цифрових технологій, по-перше, для захисту бізнесу, по-друге, для його успішного розвитку. Отже це сприяє прискоренню процесу впровадження диджиталізації в суспільстві в цілому, а також, що дуже важливо, в оборонній галузі.

Потрібно відмітити, цифровізація вже декілька років поспіль активно впроваджується в систему управління державою. З метою активізації цього процесу, і в тому числі для підтримки діджиталізації бізнесу, «в 2019 році було створено Міністерство цифрової трансформації України, яке в першу чергу повинно забезпечувати формування та реалізацію державної політики у сфері цифровізації, цифрової економіки, цифрових інновацій, розвитку інформаційного суспільства» [8].

Міністерство цифрової трансформації України ініціювало створення порталу он-лайн державних послуг «Дія». Після реєстрації на порталі он-лайн державних послуг «Дія», ними можуть користуватися як громадяни, так і представники бізнесу. У тому числі в «Дії» можна зареєструвати фізичну особу підприємця, товариство з обмеженою відповідальністю на основі модельного статуту [4].

Крім того, створено окремий портал Дія.Бізнес, «на якому можна знайти необхідну інформацію з заснування та розвитку власної справи» [4].

Умови воєнного стану, в яких існує наша країна вже понад два роки, не тільки не призупинили роботу порталу «Дія.Бізнес», а навпаки, сприяли розширенню переліку послуг, що дає можливість і пересічним громадянам, і представникам бізнес-структур користуватися такими послугами в он-лайн режимі, знаходячись в безпечному місті.

Визначили, що діджиталізація наразі є невід'ємною складовою успішного існування та розвитку будь-яких бізнес-структур. Наразі розроблено та використовується багато ІТ-продуктів, які значно полегшують управління бізнес-структурою, сприяють ефективному управлінню та підвищенню стійкості на ринку. Застосування сучасних інформаційних технологій у сфері бізнесу сприяє підвищенню його конкурентоспроможності і сприяє його успішного розвитку. В Україні цілком успішно реалізується стратегія повного переходу до цифрової трансформації та впровадження інформаційного суспільства. Для реалізації цієї політики урядом в 2019 році створено Міністерство цифрової трансформації України, яке, у тому

числі, допомагає бізнесу в впровадженні цифрових технологій [8]. Представники бізнес-структур можуть скористуватися послугами державного порталу он-лайн послуг «Дія.Бізнес», що допомагає швидко, ефективно та безпечно взаємодіяти з державними установами, надає можливість отримати консультацію з ведення бізнесу, системи оподаткування тощо, дізнатися про особливості впровадження діджиталізації.

Список використаних джерел

1. Artificial intelligence, AI. URL: <https://www.it.ua/knowledge-base/technology-innovation/artificial-intelligence>.
2. Вишковська Світлана. Як ІТ-індустрія розвиває інші галузі економіки у 2022 році. URL: <https://buhgalter.com.ua/blanks/blanki-finansovoyi-zvitnosti/>.
3. Гордєєва-Герасимова Л. Ю. Впровадження CRM-система на підприємстві. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: економічні науки*. Хмельницький, 2022. № 6, С. 115-118. [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6\(2\)-22](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6(2)-22).
4. Дія.Бізнес. URL: <https://business.diia.gov.ua/about-project>.
5. ІТ і бізнес: Як технології впливають на розвиток сучасних підприємств. URL: <https://lemon.school/blog/it-i-biznes-yak-tehnologiyi-vplyvayut-na-rozvytok-suchasnyh-pidpryemstv>.
6. Кравчук І., Лавриненко С., Зелінська А. Діджиталізація бізнес-процесів: інноваційна складова менеджменту підприємств. *Економіка та суспільство*. 2023. № 58. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-19>.
7. Небога, Т., Лабунська, О. Діджиталізація суб'єктів бізнесу національної економіки. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. № 5 (05), С. 9-19. <https://doi.org/10.32782/dees.5-2>.
8. Положення про Міністерство цифрової трансформації України. Зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/501-2022-%D0%BF#Text>.
9. Що таке діджиталізація та які переваги вона надає бізнесу. URL: <https://gigacloud.ua/blog/navchannja/scho-take-didzhitalizacija-ta-jaki-perevagi-vona-nadae-biznesu>.
10. Що таке IoT простими словами? URL: <https://www.atiko.com.ua/articles-ua/chto-takoe-iot-prostymi-slovami/>.
11. Хмарні технології: що це та які їх переваги і недоліки URL: <https://uniteddc.net.ua/news/i/scho-take-hmarni-tehnologiyi/>.
12. Як ІТ-індустрія розвиває інші галузі економіки у 2022 році URL: <https://buhgalter.com.ua/blanks/blanki-finansovoyi-zvitnosti/>.